

Juni 2018

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-området *SE0530211 Attorp*

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t.ex. skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t.ex. skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29 §§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget "Skyddad natur". Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på "kartverktyget skyddad natur". I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Maria Johansson

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0530211 Attorp

Kommun: Ulricehamn

Områdets totala areal: 3,6 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2018-05-02

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2018-06-13

Markägarförhållanden:

Området ägs av privata markägare.

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2004-04-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

9180 - Ädellövskog i branter

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: De prioriterade bevarandevärdena är ädellövskog i branter 9180.

Motivering: En ädellövskog i brant med död ved och rödlistade arter som lunglav.

Prioriterade åtgärder: Undanhållande av yngre gran om den hotar att konkurrera ut lövträden.

Beskrivning av området

Attorp ligger i södra delen av Åsunden på dess östsida. Landskapet är mycket vackert med en högt belägen herrgård omgiven av såväl öppna marker som skog och med en mycket varierande topografi. Natura 2000-området omfattas av två mindre partier på ett berg vars sluttningar och branter täcks av lövskogar. I de aktuella lövskogsområdena finns död ved. Bland annat växer lunglav, som är rödlistad som nära hotad, rikligt på flera träd i branten. Det västra av de två

delområdena innehåller kommunens rikaste lundflora. Natura 2000-området är ett av Åsundens värdefullaste lövskogspartier och utgör ett mycket gott exempel på ädellövskog i branter.

I inventeringen av skyddsvärda träd har sex skyddsvärda träd hittats i området (två askar, en ek och tre lönnar).

Flera fornlämningar finns i och i närområdet. Området ligger inom riksintresse för naturvård och delvis inom riksintresse för kulturmiljövård.

Vad kan påverka negativt

- Avverkning i direkt anslutning till utpekade naturtyper kan hota naturvärden vilket kan kräva särskild hänsyn vid avverkningsplanering.
- Ökad utbredning av gran i lövdominerade områden och eventuell etablering av främmande trädslag.
- Faktorer som påverkar de skyddsvärda träden negativt. Detta kan vara skador eller slitage på stam och rötter från t.ex. betesdjurens gnag, kraftig beskuggning eller svampangrepp som dödar trädet snabbt.
- Luftföroreningar kan skada den epifytiska lavfloran.
- Sur nederbörd och ökat kvävenedfall kan förändra artsammansättningen.

De största hoten är skogsbruksåtgärder, som inte är strikt naturvårdsinriktade, åtgärder som förändrar hydrologin som t.ex. dikning, åtgärder som förstör fältskiktet, exploatering etc. men det är inte aktuellt eftersom området är skyddat som biotopskydd.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

En liten del av det västra delområdet omfattas av strandskydd. Natura 2000-området är enligt kartan biotopskyddat till 85%. Natura 2000-områdets gräns ligger inte rätt i kartan och områdesgränsen bör justeras mot biotopskyddgränsen. Länsstyrelsen kommer att föreslå denna gränsjustering nästa gång som länsstyrelsen har möjlighet att föreslå ändringar till Regeringen.

Området kan med fördel lämnas för fri utveckling, men vissa skötselinsatser, som till exempel att röja runt grova lövträd, kan ibland vara motiverat. De skyddsvärda träden behöver röjas fram. Ung gran bör fällas om den hotar att ta överhanden. Död ved bildas i egen takt, men om det bedöms som nödvändigt kan död ved skapas genom aktiva åtgärder som till exempel ringbarkning.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**9180 - Ädellövskog i branter**

Areal: 3,2 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 2,8 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I området finns ädellövskog i rasbrant med ek, alm, ask, lönn, lind, gran, rönn, asp, al, björk, hassel och hägg. Marken är delvis blockrik. En bäck rinner genom det västra delområdet. Bestånden är i åldersspannet 76-125 år och de är tre-flerskiktade. Skogen är svagt till måttligt betespåverkad. I det västra delområdet förekommer enstaka grova träd och i det östra delområdet tämligen allmänt med grova träd. Gamla träd förekommer tämligen allmänt i båda delområdena. Det finns senvuxna träd och vidkroninga spärrgreniga träd. Död ved förekommer i form av torrakor/torrstubbar och ädellövträd med grova döda delar. Den typiska lavarten lunglav förekommer på flera träd. Det finns äldre fynd av de typiska kärlväxterna vårärt och hässleklocka.

Generell beskrivning av naturtypen:

Naturtypen omfattar blandskog med lind, ask, alm, ek och lönn på sluttande marker, exempelvis skredmarker eller i raviner. Skogstypen förekommer på kalkrika, men ibland även silikatrika jordar. Den omfattar både kalla och fuktiga miljöer med skuggtoleranta arter och torra, varma miljöer som domineras av lind. Buskskiktet är ofta väl utvecklat och fältskiktet är ofta av örtyper. Artrik flora och fauna finns både i skuggiga och solexponerade lägen och naturtypen är ofta rik på epifyter (trädlevande mossor och lavar). Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog med avseende på egenskaper och strukturer som exempelvis varierad ålder på träden, förekomst av död ved och gamla träd och att det finns kontinuitet av de aktuella, förekommande trädslagen. Välbevarad grundvattenstatus är en viktig förutsättning för att naturtypen ska ha fortsatt höga bevarandevärden.

Typiska arter: Trolldruva, smånunneört, skogsbingel, skogssvingel, baronmossor, guldlockmossa, platt fjädermossa, grov fjädermossa, piskbaronmossa, grov baronmossa, fällmossa, klippfrullaria, lunglav, garnlav, stiftgelélav, läderlappslav m.fl.

Naturtypen är känslig för faktorer som stör den skogliga kontinuiteten och den naturliga dynamiken. Den är också känslig för förändringar i hydrologin som t.ex. förändringar i ansluten grundvattenförekomst, fragmentering och minskade populationer av karakteristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen Ädellövskog (9180) i branter ska vara minst 2,8 hektar. Skogen ska i huvudsak formas av naturliga störningar och intern dynamik. Småskaliga naturliga processer, t.ex. trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning, liksom periodvisa omvälvande störningar, t.ex. insektsangrepp, översvämning, stormfällning, skred eller bete ska påverka dynamik och struktur. Hydrologin och näringsstatusen ska vara ostörd och naturlig. Ädellövträd ska dominera skogen. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av följande trädarter: alm; lönn; lind, ask och ek. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Följande strukturer/substrat ska finnas: gamla träd, levande träd med döda trädeldar, liggande död ved och högstubbar; stående döda eller döende träd. Gran ska inte tillåtas ta överhanden eller skada de biologiskt gamla och värdefulla träden i området. För

naturtypen främmande eller invasiva trädarter ska inte finnas i området. Det ska förekomma typiska arter av kärlväxter, lavar och mossor.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms år 2018 som ogynnsamt men bestånden kommer att få gynnsamt bevarandetillstånd inom en snar framtid när bestånden har åldrats ytterligare.

Dokumentation

ArtDatabanken. 2015: Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Artportalen. ArtDatabanken SLU. www.artportalen.se. Uttag 2018-01.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län, 1989:1, Lövskogar i Ulricehamns kommun.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län, 1994:1, Lövskogar i Älvsborgs län.

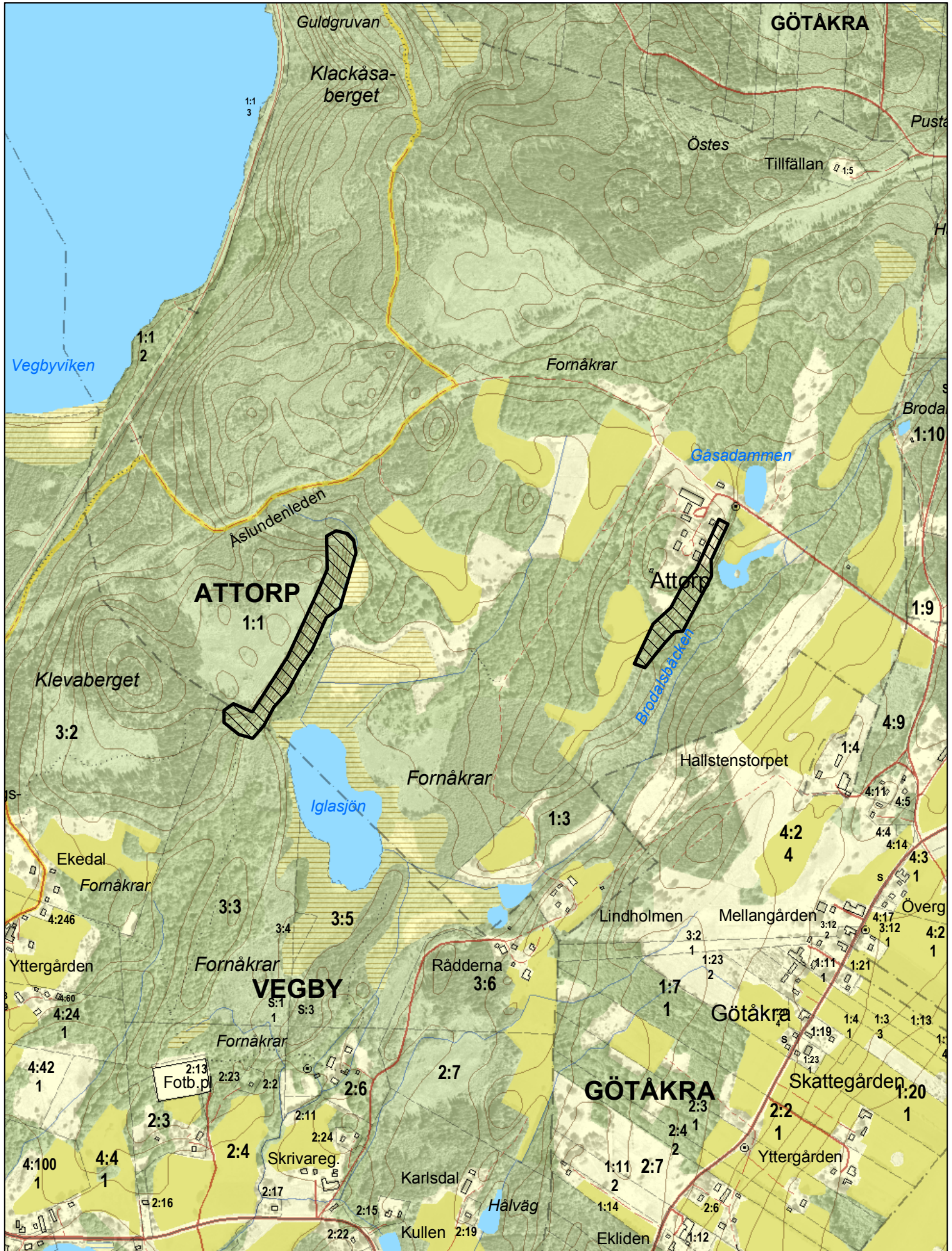
Naturvårdsverkets rapport 2000:5081, Sydsvenska lövskogar och andra lövbärande marker.

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledning. www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Natura-2000/. Uttag 2018-01.

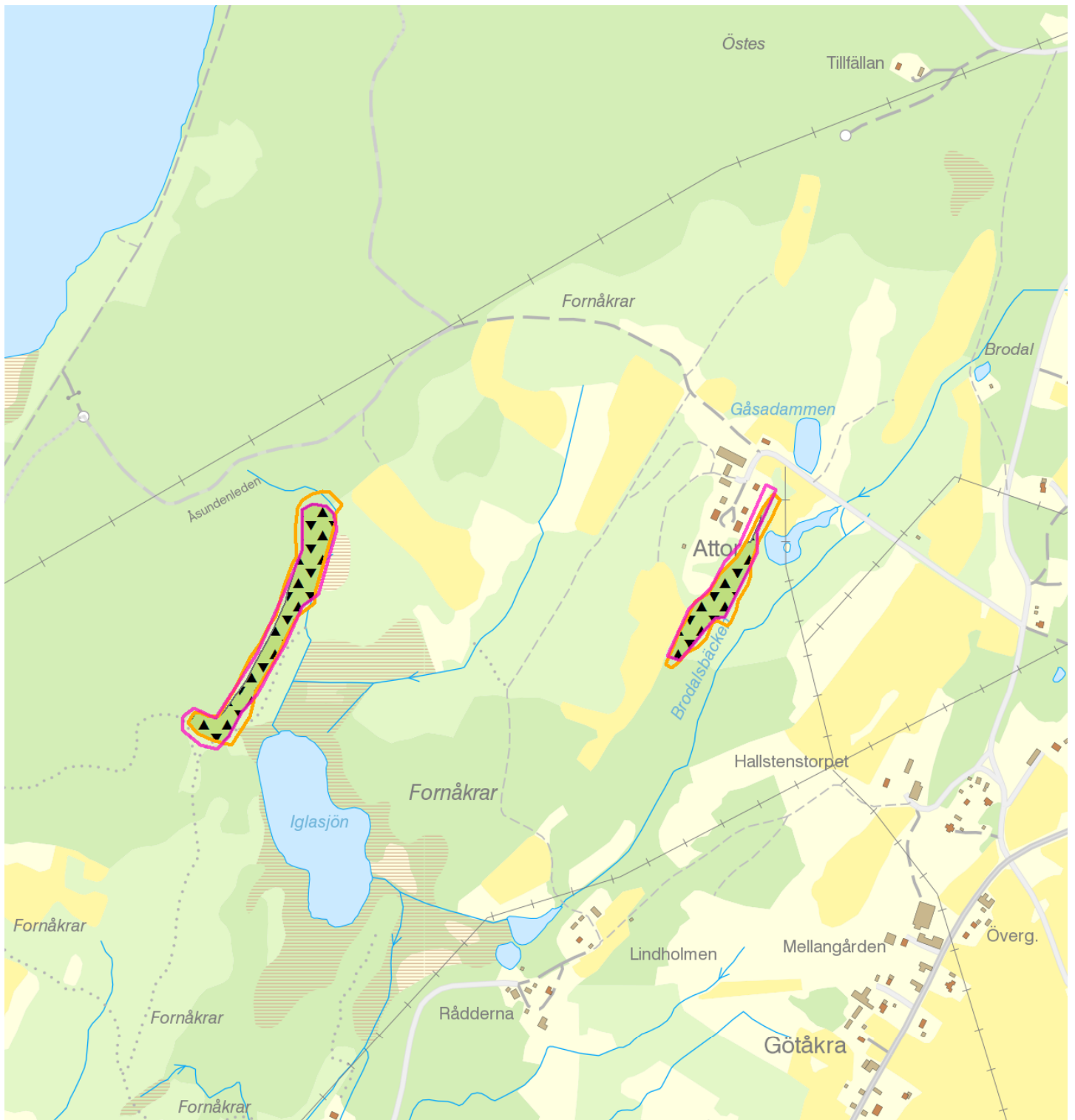
Bilagor

Bilaga 1 Karta med områdets avgränsning.

Bilaga 2 Naturtypskarta.

0 125 250 500 Meters

Natura 2000-naturtypskarta, Attorp SE0530211 Ulricehamns kommun

 Natura 2000
Habitatdirektivet
 SKS Biotopskydd

 9180 - Ädellövskog i branter

Skala (i A4): 1:10 000

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
 © Lantmäteriet Geodatasamverkan

0 200 400 600 Meter

